

TRAB TAS-SILICA - FATTI

Is-Silica hija kkunsidrata bħala l-ikbar riskju għall-ħaddiema tal-kostruzzjoni wara dik tal-asbestos. Minħabba l-fatt li t-trab tas-silica fl-arja jkun fin ħafna, espożizzjoni fit-tul tista' tikkawża kanċer fil-pulmun u kif ukoll mard respiratorju serju. It-trab tas-silica hu kklassifikat bħala karċinoġenu fi Grupp 1 mill-Aġenzija Internazzjonali għar-Riċerka fuq il-Kanċer (IARC). Dan ifisser li t-trab tas-silica hu kkunsidrat bħala wieħed mill-fatturi li jikkawża kanċer fil-bnedmin. Hu stmat li madwar ħames miljun ħaddiem fl-Unjoni Ewropea huma esposti għall-crystalline silica. Il-maġġoranza ta' dawn il-ħaddiema jaħdmu fis-settur tal-kostruzzjoni jew f'xogħol fejn jinħadem materjal u prodotti li jintużaw fl-industrija tal-kostruzzjoni, fosthom il-briks, siment jew ħġieġ. Il-maġġoranza tal-ħaddiema mpjegati f'dawn is-setturi jaħdmu f'kumpaniji li jimpjegaw inqas minn għaxar ħaddiema.

Fejn jinsabu r-riskji

L-espożizzjoni għat-trab tas-silica iseħħ fil-kostruzzjoni u f'diversi industrijii oħra. It-trab tal-crystalline silica hu ġġenerat f'attivitajiet li jinvolvu fost oħrajn, serrar, tqattiegħ, u tħin ta' ġebel, briks, blokkok; jew waqt l-użu ta' ramel li jintuża fl-industrija tal-kostruzzjoni. Attivitajiet ta' xogħol, fosthom dawk ta' blasting bir-ramel, serrar ta' briks jew konkrit, xkatlar jew drilling ta' jew f'hitant tal-konkrit, tħin ta' materjal li jintuża fit-tikħil, manifattura ta' briks, blokkok tal-konkrit, jew prodotti taċ-ċeramika; kif ukoll tqattiegħ jew tgħaffiġ ta' ġebel jiġġenera trab respirabbli. L-istess jingħad għal-xogħol ta' ġarr, taħlit u impalar ta' materjal li jkollu s-silica.

Xogħlijiet li jwasslu għall-espożizzjoni tat-trab tas-silica jinkludu ħaddiema li jagħmlu xogħol ta' abrasive blasting, ħaddiema li jaħdmu fil-manifattura ta' briks, konkrit u madum, bennejja, ħaddiema li jaħdmu fiċ-ċeramika u fuħħar, ħaddiema li jaħdmu bil-konkrit u operazzjonijiet li jinvolvu tgħaffiġ u tħin ta' materjal li jkollu s-silica. It-trab tas-silica jista' wkoll jinfirx fl-arja u jiġi respirabbli meta jiġi ddisturbat bil-vetturi jew bir-riħ u b'hekk jiġu esposti l-persuni li jkunu jinsabu fis-sit ta' kostruzzjoni.

Iktar informazzjoni

Is-silica hi sustanza naturali li tinsab f'diversi ammonti fil-maġġor parti tal-ġebel, ramel u tafal. Is-silica hi materjal konstitwenti ta' ħafna materjal li jintuża fl-industrija tal-kostruzzjoni fosthom, briks, madum, drywall, ġebel, konkrit, asfalt u materjal li jintuża għat-tikħil. Materjal li jkollu s-silica mhux perikoluż sakemm ma jiġix iddisturbat b'tali mod li jiġi ġġenerat f'particelli żgħar ħafna li jkunu respirabbli u li konsegwentement jidhru fil-pulmun. Per eżempju, attivitajiet ta' blasting, tqattiegħ, iċċippjar, drilling, tħin li jkollu s-silica jista' jirriżulta fi trab ta' silica li jkun perikoluż.

Kif tista' tkun affettwat

Meta l-ħaddiema jieħdu man-nifs il-crystalline silica, ikun hemm reazzjoni fil-pulmun li jiffurmaw oqgħiedi fibrotiċi madwar il-particelli tas-silica. Kif it-trab tas-silica jista' jikkawża kanċer fil-pulmun għadu mhux magħruf eżatt – l-iktar kawża probabbli hi meta t-trab tas-silica jiġi depożitat fil-pulmun u konsegwentement minħabba t-tossicità tiegħu jagħmilha diffiċli biex iċ-ċelloli nvoluti fid-difiża naturali tal-ġisem inehhuh bil-konsegwenza li jibqa hemm u jikkawża infjammazzjoni persistenti.

Din l-infjammazzjoni kontinwa tista' tikkawża ħsara lid-DNA fiċ-ċelloli tal-pulmun u twassal f'xi wħud mill-persuni, għal kanċer fil-pulmun.

Il-perjodu latenti bejn l-espożizzjoni u l-kanċer fil-pulmun relatat mas-silica jista' jvarja minn 10 sa 20 sena.

X'tista' tagħmel

Kejjel l-espożizzjoni sabiex ikun magħruf meta għandhom jittieħdu l-azzjonijiet neċessarji. Investiga jekk il-ħaddiema qegħdin jirraportaw sintomi relatati mal-espożizzjoni tas-silica. L-aħjar soluzzjonijiet biex tindirizza l-espożizzjoni hi li tapplika l-miżuri ta' kontrolli tekniċi bħal eżempju, ixxarrab jew tagħmel użu minn ventilazzjoni lokali bħall użu ta' vacuums sabiex iżzomm it-trab tas-silica milli jinfirx fl-arja. Ilbies protettiv fosthom dak respiratorju li hu ntiz biex jipprevjeni l-ħaddiem milli jieħu man-nifs it-trab, gassijiet, dħaħen jew fwar, għandhom jintużaw biss bħala l-aħħar riżorsi. Madankollu, f'ċertu xogħlijiet u attivitajiet ta' xogħol, it-tagħmir protettiv jaf ikun l-uniku soluzzjoni Prattika.

referenzi : IOSH, EU-OSHA, silicosis.com, silica-safe.org, HSE, IARC